

Question Booklet Series: **A**

Question Booklet Serial No. **100031**

M. Phil./Ph.D. Entrance Test – 2018

Subject: Sanskrit

Paper – I

Important: Please consult your Admit Card/Roll No. slip before filling your Roll Number on the Test Booklet and Answer Sheet.

Roll No.

In Figure

In Words

--	--	--	--	--	--

O.M.R. Answer Sheet Serial No.

--	--	--	--	--	--

Signature of Candidate: _____

Signature of Invigilator: _____

Time: 60 Minutes

Number of Questions: 50

Maximum Marks: 50

DO NOT OPEN THE SEAL ON THE BOOKLET UNTIL ASKED TO DO SO.

INSTRUCTIONS:

1. Write your Roll No. on the Questions Booklet and also on the OMR Answer Sheet in the space provided and nowhere else.
2. Enter the Question Booklet Serial No. on the OMR Answer Sheet. Darken the corresponding bubbles with **Black Ball Point/Black Gel Pen**.
3. Do not make any identification mark on the Answer Sheet or Question Booklet.
4. Please check that this Question Booklet contains **50** Questions. In case of any discrepancy, inform the Assistant Superintendent within 10 minutes of the start of Test.
5. Each question has four alternative answer (A,B,C,D) of which only one is correct. For each question, darken only one bubble (A or B or C or D), whichever you think is the correct answer, on the Answer Sheet with **Black Ball Point/Black Gel Pen**. **There shall be no negative marking for wrong answers.**
6. If you do not want to answer a question, leave all the bubbles corresponding to that question blank in the Answer Booklet. No marks will be deducted in such cases.
7. Darken the bubbles in the OMR Answer Sheet according to the Serial No. of the question given in the Question Booklet.
8. If you want to change an already marked answer, erase the shade in the darkened bubble completely.
9. For rough work only the blank sheet at the end of the Question Booklet be used.
10. The Answer Sheet is designed for computer evaluation. Therefore, if you do not follow the instructions given on the Answer Sheet, it may make evaluation by the computer difficult. **Any resultant loss to the candidate on the above account, i.e. not following the instructions completely, shall be of the candidate only.**
11. After the test, hand over the Question Booklet and the Answer Sheet to the Assistant Superintendent on duty.
12. In no case the Answer Sheet, the Question Booklet, or its part or any material copied/noted from this Booklet is to be taken out of the examination hall. Any candidate found doing so would be expelled from the examination.
13. A candidate who creates disturbance of any kind or changes his/her seat or is found in possession of any paper possibly of any assistant or found giving or receiving assistant or found using any other unfair means during the examination will be expelled from the examination by the Centre Superintendent/Observer whose decision shall be final.
14. **Communication equipment such as mobile phones, pager, wireless set, scanner, camera or any electronic/digital gadget etc., is not permitted inside the examination hall. Use of calculators is not allowed.**
15. The candidates will not be allowed to leave the Examination Hall/Room before the expiry of the allotted time.

(1068)

1. वेदाङ्गेषु निरुक्तं भवति—

A) मुखम् B) श्रोत्रम् C) घ्राणम् D) पादः

2. त्रिष्टुप्—छन्दसि कति अक्षराणि सन्ति ?

A) द्वात्रिंशत् B) एकादश C) चतुश्चत्वारिंशत् D) षट्त्रिंशत्

3. ऋग्वेदस्य प्रथममण्डलस्य ऋषिरस्ति—

A) वसिष्ठः B) विश्वामित्रः C) मधुच्छन्दा D) अगस्त्यः

4. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः कतिविधः?

A) पञ्चविधः B) षड्विधः C) सप्तविधः D) अष्टविधः

5. इचुयशानां किं स्थानम्?

A) दन्तः B) मूर्धा C) मुखम् D) तालुः

6. यम—यमी संवादः वर्तते—

A) ऋग्वेदे B) यजुर्वेदे C) सामवेदे D) अथर्ववेदे

7. छन्दोवेदांगस्य प्रतिनिधिग्रन्थः छन्दःसूत्रम् केन प्रणीतम् अस्ति?

A) पिंगलेन B) शाकल्येन C) लगधेन D) वराहमिहिरेण

8. यज्जाग्रतो दूरमुदैति दैवं इति मन्त्रेण सम्बद्धः सूक्त—विशेषः कः?

A) शिवसंकल्पसूक्तम् B) नासदीयसूक्तम् C) हिरण्यगर्भसूक्तम् D) पुरुषसूक्तम्

9. शुक्लयजुर्वेदस्य ब्राह्मणम् अस्ति—

A) वंशब्राह्मणम् B) शतपथब्राह्मणम् C) कपिष्ठलब्राह्मणम् D) आर्षेयब्राह्मणम्

10. ऋग्वेदस्य नासदीयसूक्तस्य ऋषिरस्ति—

A) अग्निः B) प्रजापतिः परमेष्ठी ऋषिः

C) आङ्गिरस ऋषिः D) काण्व ऋषिः

11 ऋग्वेदस्य मण्डूकसूक्तस्य ऋषिरस्ति—

- A) काण्व ऋषिः B) भरद्वाज ऋषिः C) वसिष्ठ ऋषिः D) आङ्गिरस ऋषिः

12 पुरुषसूक्तस्य ऋग्वैदिककमः कः?

- A) 10.121 B) 10.10 C) 10.95 D) 10.90

13 पर्जन्यसूक्तस्य ऋग्वैदिककमः कः?

- A) 5.83 B) 5.90 C) 5.80 D) 5.82

14 सांख्यदर्शने किं नाम अव्यक्तम्?

- A) प्रकृतिः B) पञ्चमहाभूतानि C) पुरुषः D) महत्

15 जलस्य प्रकृतिः अस्ति—

- A) गन्धतन्मात्रा B) रूपतन्मात्रा C) शब्दतन्मात्रा D) रसतन्मात्रा

16 न बध्यते न मुच्यते न संसरति—

- A) प्रकृतिः B) बुद्धिः C) पुरुषः D) त्रिगुणः

17 विहितानां कर्मणां विधिना परित्यागः—

- A) उपरतिः B) श्रद्धा C) समाधानम् D) तितिक्षा

18 गंगायाम् घोषः अत्र का लक्षणा —

- A) भागलक्षणा B) अजहल्लक्षणा C) जहल्लक्षणा D) भागत्यागलक्षणा

19 मनुस्मृतौ कति अध्यायाः सन्ति?

- A) दश B) चतुर्दश C) विंशति D) द्वादश

20 अष्टाङ्गहृदयम् इति ग्रन्थस्य रचयिता कः?

- A) चरकः B) सुश्रुतः C) वाग्भटः D) माधवः

21 जातकपारिजातम् इति ज्योतिषग्रन्थस्य रचयिता वर्तते—

- A) नीलकण्ठः B) गणेशः C) वराहमिहिरः D) वैद्यनाथः

22 गोपथब्राह्मणम् इति केन वेदेन सम्बद्धम् ?

- A) ऋग्वेद B) यजुर्वेदेन C) सामवेदेन D) अथर्ववेदेन

23 नलोपाख्यानम् महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि विद्यते—

- A) सभापर्वणि B) वनपर्वणि C) आदिपर्वणि D) उद्योगपर्वणि

24 साहित्यविद्या पंचमी विद्या वर्तते— इति केन प्रोक्तम्?

- A) कालिदासेन B) वेदव्यासेन C) राजशेखरेण D) वाल्मीकिना

25 नेमिदूतम् इति गीतिकाव्यं केन लिखितम्?

- A) जयदेवेन B) विक्रमकविना C) रूपगोस्वामिना D) चक्रकविना

26 भामिनी—विलासः इति ग्रन्थस्य रचयिता कः वर्तते—

- A) भरतमुनिः B) जयदेवः C) जगन्नाथः D) राजशेखरः

27 पार्श्वाम्युदय इति गीतिकाव्यस्य लेखकः कः?

- A) शालिवाहनः B) विक्रमकविः C) नीलकण्ठदीक्षितः D) जिनसेनः

28 छिद्रेष्वनर्था बहुलीभवन्ति इति पंक्तिः कुत्र लिखिता वर्तते—

- A) मुद्राराक्षसे B) विक्रमोर्वशीयम् C) मृच्छकटिके D) रत्नावल्याम्

29 हनुमन्ननाटकं केन विरचितमस्ति?

- A) राजशेखरेण B) दिङ्नागेन C) दामोदरमिश्रेण D) रघुनाथेन

30 प्रत्यभिज्ञादर्शनस्य प्रवर्तकाचार्यः आसीत्—

- A) क्षेमेन्द्र B) महिममट्टः C) अमिनवगुप्तः D) रामचन्द्रः

31 कुवलयानन्दः इति अंलकारशास्त्रीयग्रन्थस्य केन विरचितः—

- A) वामनेन B) विश्वनाथेन C) मम्मटेन D) अप्पयदीक्षितेन

32 दुःखं न्यासस्य रक्षणम् इति पंक्तिः कस्मिन् ग्रन्थे उल्लिखिता वर्तते?

- A) प्रतिज्ञायौगन्धरायणे B) प्रतिमानाटके C) अविमारके D) स्वप्नवासवदत्ते

33 ऋग्वेदे कस्य सूक्तस्य क्रमः 10.125 वर्तते -

A) इन्द्रसूक्तस्य B) पुरुषसूक्तस्य C) वाक्सूक्तस्य D) विष्णुसूक्तस्य

34 दिशि मन्दायते तेजो दक्षिणस्यां रवेरपि । तस्यामेव रघोः पाण्ड्याः प्रतापं न विषेहिरे ।। इत्यत्र कोऽलंकारः

A) रूपकम् B) व्यतिरेकः C) अतिशयोक्तिः D) उपमा

35 मेघदूते कस्याः नद्याः वायुः प्रियतम इव प्रार्थना चाटुकारः वर्तते?

A) गम्भीरायाः B) रेवायाः C) शिप्रायाः D) निर्विन्ध्यायाः

36 ऋतुसंहारे कति सर्गाः सन्ति?

A) षट् B) नव C) दश D) द्वादश

37 अभिनवः पाणिनिः इत्युपाधिना कः मण्डितोऽस्ति?

A) पं. पद्मशास्त्री B) पं. सूर्यनारायणशास्त्री

C) पं. चारुदेवशास्त्री D) पं. मदनमोहनशास्त्री

38 .....चित्रम् अस्ति इति वाक्यपूर्तिं कुरुत-

A) अयं B) इमं C) इदं D) इयं

39 नदी शब्दस्य सप्तमी-एकवचने किं स्वरुम्?

A) नद्यौ B) नद्याम् C) नद्योः D) नदि

40 विद्वांसः इति पदे मूलशब्दः कः ?

A) विद्वस् B) विद्वत् C) विद्वान् D) विदुष

41 मच्छिरः इति पदस्य समुचितः सन्धि-विच्छेदः कः?

A) मच्+छिरः B) मत्+छिरः C) मच्+शिरः D) मद्+शिरः

42 अपवर्गे का विभक्तिः जायते?

A) द्वितीया B) तृतीया C) षष्ठी D) चतुर्थी

43 यशस्तिलकचम्पू इति चम्पूकाव्यस्य रचयिता कः वर्तते—

- A) हरिदाससूरिः   B) कविराजसूरिः   C) सोमदेवसूरिः   D) त्रिविक्रमभट्ट

44 चित्रमीमांसाखण्डनं केन विरचितम्?

- A) वामनेन   B) महिमभट्टेन   C) अप्पयदीक्षितेन   D) पण्डितराजजगन्नाथेन

45 स्वप्नवासवदत्तस्य विदूषकः कः?

- A) माढव्यः   B) वसन्तकः   C) मैत्रेयः   D) शाङ्गरवः

46 सौन्दर्यम् अलंकारः इति कः मन्यते?

- A) मम्मटः   B) विश्वनाथः   C) वामनः   D) भामहः

47 रामरावणयोर्युद्धं रामरावणयोरिव इत्यत्र कोऽलंकारः?

- A) स्वभावोक्ति   B) निदर्शना   C) अनन्वयः   D) समासोक्ति

48 प्रेरणार्थं कः प्रत्ययः विधीयते?

- A) सन्   B) णिच्   C) यङ्   D) क्यच्

49 इच्छार्थं कः प्रत्ययः विधीयते?

- A) सन्   B) णिच्   C) यङ्   D) क्यच्

50. पुरन्धीणां चित्तं कुसुमसुकुमारं हि भवति उत्तररामचरिते चतुर्थे अंके कस्येयमुक्तिः?

- A) तमसायाः   B) अरुन्धत्याः   C) मुरलायाः   D) वाल्मीकेः

x-x-x